

Andmekaitse nõukogu arvamus (art 64)

**Arvamus nr 4/2018,
milles käsitletakse Tšehhi Vabariigi pädeva järelevalveasutuse esialgset
loetelu
isikuandmete töötlemise toimingutest,
mille suhtes kohaldatakse andmekaitsealase mõjuhinnangu nõuet
(isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 35 lõige 4)**

Vastu võetud 25. septembril 2018

Sisukord

1.	Asjaolude kokkuvõte.....	4
2.	Hinnang.....	5
2.1	Andmekaitse nõukogu üldised tähelepanekud seoses esitatud loeteluga.....	5
2.2	Järjepidevuse mehhanismi kohaldamine esialgse loetelu suhtes	6
2.3	Esialgse loetelu analüüs	6
	Loetelu soovituslikkus.....	6
	Viide suunistele.....	6
	Biomeetrilised andmed.....	7
	Geneetilised andmed	7
	Mõiste „ulatuslik“	7
	Töötajate jälgimine	7
	Isikuandmete rahvusvaheline edastamine	7
	Lahenduste esmakordne rakendamine Tšehhi Vabariigi territooriumil.....	8
3.	Järeldused/soovitused	8
4.	Lõppmärkused	9

Euroopa Andmekaitseenõukogu,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määruse (EL) 2016/679 (füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta) (edaspidi „määrus“) artiklit 63, artikli 64 lõike 1 punkti a ja lõikeid 3–8 ning artikli 35 lõikeid 1, 3, 4 ja 6,

võttes arvesse EMP lepingut, mida on muudetud EMP ühiskomitee 6. juuli 2018. aasta otsusega nr 154/2018, eriti selle XI lisa ja protokolli nr 37,

võttes arvesse oma 25. mail 2018 vastu võetud kodukorra artikleid 10 ja 22

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Andmekaitseenõukogu (edaspidi „andmekaitseenõukogu“) põhiülesanne on tagada isikuandmete kaitse üldmääruse (EL) 2016/679 (edaspidi „määrus“) järjepidev kohaldamine kogu Euroopa Majanduspiirkonnas. Kooskõlas määruse artikli 64 lõikega 1 peab andmekaitseenõukogu esitama arvamuse, kui järelevalveasutus kavatses vastu võtta loetelu isikuandmete töötlemise toimingutest, mille suhtes kohaldatakse määruse artikli 35 lõike 4 kohast andmekaitsealase mõjuhinna nõuet. Käesoleva arvamuse eesmärk on saavutada ühtlustatud lähenemisviis sellisele isikuandmete töötlemisele, mis on piiriülene või mis võib mõjutada isikuandmete või füüsiliste isikute vaba liikumist Euroopa Liidus. Ehkki määrusega ei kehtestata ühtset loetelu, edendab see järjepidevust. Andmekaitseenõukogu püüab saavutada seda eesmärki oma arvamuste kaudu sellega, et ta palub järelevalveasutustel esiteks hõlmata oma loeteluga teatavat liiki töötlemistoimingud, teiseks kõrvaldada mõned kriteeriumid, mis andmekaitseenõukogu meelest ei kujuta endast ilmtingimata suurt ohtu andmesubjektidele, ning lõpetuseks kasutada mõnda kriteeriumi ühtlustatud viisil.

(2) Määruse artikli 35 lõigete 4 ja 6 kohaselt peavad pädevad järelevalveasutused koostama loetelu isikuandmete töötlemise toimingute liikidest, mille suhtes kohaldatakse nõuet teha andmekaitsealane mõjuhinna. Nad kohaldavad järjepidevuse mehhanismi, kui sellised loetelud hõlmavad isikuandmete töötlemise toiminguid, mis on seotud kaupade või teenuste pakkumisega andmesubjektidele või andmesubjektide käitumise jälgimisega mitmes liikmesriigis, või toiminguid, mis võivad oluliselt mõjutada isikuandmete vaba liikumist liidus.

(3) Ehkki pädevate järelevalveasutuste koostatavate esialgsete loetelude suhtes kohaldatakse järjepidevuse mehhanismi, ei tähenda see, et need loetelud peavad olema identsed. Pädevatele järelevalveasutustele on jäetud riikliku või piirkondliku konteksti arvesse võtmiseks kaalutlusruum ning nad peaksid arvestama oma kohalike õigusaktidega. Andmekaitseenõukogu hinnangu/arvamuse eesmärk ei ole saavutada ühtne ELi loetelu, vaid

pigem vältida märkimisväärset ebajärjepidevust, mis võib mõjutada andmesubjektide võrdset kaitset.

(4) Vastutav töötleja on määruse artikli 35 lõike 1 alusel kohustatud tegema andmekaitsealase mõjuhinnangu vaid siis, kui töötlemise tulemusena „tekib tõenäoliselt füüsiliste isikute õigustele ja vabadustele suur oht“. Määruse artikli 35 lõikes 3 on kirjeldatud, mille tulemusel tekib tõenäoliselt suur oht. Esitatud loetelu ei ole täielik. Artikli 29 tööühm on selgitanud oma andmekaitsealast mõjuhinnangut käsitlevates suunistes,¹ mille andmekaitseõukogu on kinnitanud,² kriteeriume, mis aitavad kindlaks teha, millal kohaldatakse isikuandmete töötlemise toimingute suhtes andmekaitsealase mõjuhinnangu nõuet. Artikli 29 tööühma antud suunistes WP 248 on öeldud, et enamikul juhtudel võib vastutav töötleja leida, et andmekaitsealane mõjuhinnang oleks vaja teha selliseks isikuandmete töötlemiseks, mille puhul on täidetud kaks kriteeriumi, ent vastutav töötleja võib mõnel juhul leida, et andmekaitsealast mõjuhinnangut on vaja isikuandmete töötlemiseks, mille puhul on täidetud vaid üks nendest kriteeriumidest.

(5) Pädevate järelevalveasutuste esitatavad loetelud toetavad sama eesmärki teha kindlaks isikuandmete töötlemise toimingud, mille tulemusena tekib tõenäoliselt suur oht ja mille puhul tuleb seega teha andmekaitsealane mõjuhinnang. Hinnates seda, kas pädevate järelevalveasutuste koostatud esialgsed loetelud mõjutavad määruse järjepidevat kohaldamist, tuleks kohaldada artikli 29 tööühma suunistes välja töötatud kriteeriume.

(6) Oma esialgse loetelu on esitanud andmekaitseõukogule 22 pädevat järelevalveasutust. Nende loetelude üldine hindamine toetab eesmärki tagada määruse järjepidev kohaldamine, ehkki küsimus muutub üha keerulisemaks.

(7) Andmekaitseõukogu arvamus võetakse vastu kooskõlas määruse artikli 64 lõikega 3 koostoimes andmekaitseõukogu kodukorra artikli 10 lõikega 2 kaheksa nädala jooksul alates esimesest tööpäevast, mis järgneb päevale, mil eesistuja ja pädev järelevalveasutus otsustasid, et toimik on täielik. Eesistuja otsusel võib pikendada seda ajavahemikku kuue nädala võrra, võttes arvesse küsimuse keerukust,

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE ARVAMUSE:

I. Asjaolude kokkuvõte

Úřad pro ochranu osobních údajů (edaspidi „Tšehhi Vabariigi järelevalveasutus“) on esitanud andmekaitseõukogule oma esialgse loetelu. Otsus toimiku täielikkuse kohta tehti 25. juunil 2018. Ajavahemikku, mille jooksul arvamus tuleb vastu võtta, on pikendatud

¹ Artikli 29 tööühma suunistes, mis käsitlevad andmekaitsealast mõjuhinnangut ja selle kindlaksmääramist, kas isikuandmete töötlemise tulemusena „tekib tõenäoliselt suur oht“ vastavalt määrusele (EL) 2016/679 (WP 248 rev.1).

² Euroopa Andmekaitseõukogu kinnitus nr 1/2018.

25. septembrini, võttes arvesse küsimuse keerukust ning arvestades, et samal ajal esitasid esialgse loetelu 22 pädevat järelevalveasutust ja seega tekis vajadus üldise hindamise järele.

2. Hinnang

2.1 Andmekaitseenõukogu üldised tähelepanekud seoses esitatud loeteluga

Iga andmekaitseenõukogule esitatud loetelu on tõlgendatud kõikidel juhtudel ülimuslikuks peetava artikli 35 lõike 1 täpsustusena. Seega ei saa ükski loetelu olla täielik. Kuna Tšehhi Vabariigi järelevalveasutuse esitatud loetelus ei ole seda sõnaselgelt öeldud, soovib andmekaitseenõukogu, et see selgitus lisataks loetelu sisaldavasse dokumenti.

Andmekaitseenõukogu on kooskõlas määruse artikli 35 lõikega 10 arvamusel, et kui andmekaitsealast mõju on õigusliku aluse vastuvõtmisel tehtud üldise mõjuhinnangu raames juba hinnatud, siis kohustust teha määruse artikli 35 lõigete 1–7 alusel andmekaitsealane mõjuhinnang ei kohaldata, välja arvatud juhul, kui liikmesriik peab seda vajalikuks.

Peale selle, kui andmekaitseenõukogu nõuab teatud liiki töötlemistoimingute puhul andmekaitsealast mõjuhinnangut ja riigi õiguses juba nõutakse samaväärset meetet, peab Tšehhi Vabariigi järelevalveasutus lisama viite sellele meetmele.

Käesolev arvamus ei hõlma Tšehhi Vabariigi järelevalveasutuse esitatud loetelukandeid, mille puhul leiti, et need jäävad väljapoole määruse artikli 35 lõike 6 kohaldamisala. Tegemist on kannetega, mis ei ole seotud „kaupade või teenuste pakkumisega andmesubjektidele“ ega „andmesubjektide käitumise jälgimisega“ mitmes liikmesriigis. Lisaks ei ole nende puhul tõenäoline, et nad „võivad oluliselt mõjutada isikuandmete vaba liikumist liidus“. See kehtib eelkõige kannete puhul, mis on seotud siseriiklike õigusaktidega, ja iseäranis siis, kui neis õigusaktides on sätestatud kohustus teha andmekaitsealane mõjuhinnang. Lisaks leiti, et kõik isikuandmete töötlemise toimingud, mis on seotud õiguskaitsega, jäävad väljapoole kohaldamisala, sest määrus neid ei hõlma.

Andmekaitseenõukogu on tähele pannud, et mitu järelevalveasutust on lisanud oma loetellu mõne isikuandmete töötlemise toimingu liigi, mis on tingimata kohalik töötlemistoiming. Kuna määruse artikli 35 lõige 6 hõlmab vaid piiriülest töötlemist ja töötlemist, mis võib mõjutada isikuandmete ja andmesubjektide vaba liikumist, andmekaitseenõukogu neid kohalikke töötlemistoiminguid ei kommenteeri.

Arvamuse eesmärk on määratleda isikuandmete töötlemise toimingud, mida on nimetatud järelevalveasutuste loeteludes korduvalt.

See tähendab, et piiratud arvu töötlemistoimingute liikide puhul, mis määratletakse ühtlustatud viisil, hakkavad kõik järelevalveasutused nõudma andmekaitsealase mõjuhinnangu tegemist ja andmekaitseenõukogu soovib järelevalveasutustel oma loetelusid vastavalt muuta, et tagada järjepidevus.

Kui andmekaitsealase mõjuhinna nõudega hõlmatud toimingute kohta tehtud loetelukandeid ei ole käesolevas arvamuses käsitletud, tähendab see seda, et andmekaitsekoogu ei palu Tšehhi Vabariigi järelevalveasutusel võtta lisameetmeid.

Lõpetuseks tuleb andmekaitsekoogu meelde, et vastutavatele ja volitatud töötajatele on väga oluline läbipaistvus. Loetelu kannete selgemaks muutmist silmas pidades leiab andmekaitsekoogu, et seda läbipaistvust võib suurendada see, kui loetelus osutatakse iga isikuandmete töötlemise toimingute liigi puhul selgelt suunistes sätestatud kriteeriumidele. Seepärast tuleks andmekaitsekoogu meelest lisada selgitus selle kohta, milliseid kriteeriume on Tšehhi Vabariigi järelevalveasutus oma loetelu koostamisel arvesse võtnud.

2.2 Järjepidevuse mehhanismi kohaldamine esialgse loetelu suhtes

Tšehhi Vabariigi järelevalveasutuse esitatud esialgne loetelu hõlmab isikuandmete töötlemise toiminguid, mis on seotud kaupade või teenuste pakkumisega andmesubjektidele või andmesubjektide käitumise jälgimisega mitmes liikmesriigis ja/või mis võivad oluliselt mõjutada isikuandmete vaba liikumist liidus peamiselt seetõttu, et toimingud ei piirdu asjaomase riigi andmesubjektidega.

2.3 Esialgse loetelu analüüs

Võttes arvesse, et:

- a. määruse artikli 35 lõike 1 alusel nõutakse andmekaitsealast mõjuhinna vaid juhul, kui isikuandmete töötlemise toimingute tulemusena tekib tõenäoliselt füüsiliste isikute õigustele ja vabadustele suur oht, ning
- b. määruse artikli 35 lõikega 3 on ette nähtud mittetäieliku loetelu koostamine isikuandmete töötlemise toimingutest, mille puhul on vajalik andmekaitsealane mõjuhinna,

leiab andmekaitsekoogu järgmist.

LOETELU SOOVITUSLIKKUS

Kuna Tšehhi Vabariigi järelevalveasutuse esitatud loetelus ei ole sõnaselgelt öeldud, et loetelu on mittetäielik, soovib andmekaitsekoogu, et see selgitus lisataks loetelu sisaldavasse dokumenti.

VIIDE SUUNISTELE

Andmekaitsekoogu on arvamisel, et artikli 29 tööühma suunistes WP 248 tehtud analüüs on üks põhielemente järjepidevuse tagamisel kogu liidus. Seepärast soovib andmekaitsekoogu, et järelevalveasutused lisaksid loetelu sisaldavasse dokumenti märkuse, milles selgitatakse, et loetelu põhineb kõnealustel suunistel ning täiendab ja täpsustab neid.

Ehkki Tšehhi Vabariigi järelevalveasutuse dokument sisaldab viidet suunistele, soovib andmekaitsekoogu Tšehhi Vabariigi järelevalveasutusel veelgi selgitada oma dokumendi ja artikli 29 tööühma suuniste vahelist seost.

BIOMEETRILISED ANDMED

Loetelus, mille Tšehhi Vabariigi järelevalveasutus esitas andmekaitseenõukogu arvamuse saamiseks, on ette nähtud, et füüsilise isiku kordumatu tuvastamise eesmärgil biomeetriliste andmete töötlemiseks on juhul, kui täidetud on ka vähemalt üks muu kriteerium, vajalik andmekaitsealane mõjuhinnang. Selles küsimuses tunnistas andmekaitseenõukogu, et loetelu on koosõlas järjepidevuse eesmärgiga.

GENEETILISED ANDMED

Loetelus, mille Tšehhi Vabariigi järelevalveasutus esitas andmekaitseenõukogu arvamuse saamiseks, on ette nähtud, et geneetiliste andmete töötlemiseks on juhul, kui täidetud on ka vähemalt üks muu kriteerium, vajalik andmekaitsealane mõjuhinnang. Andmekaitseenõukogu leiab, et geneetiliste andmete töötlemisega iseenesest ei kaasne tingimata suure ohu tõenäosus. Sellegipoolest on geneetiliste andmete töötlemiseks, kui täidetud on ka vähemalt üks muu kriteerium, vaja teha andmekaitsealane mõjuhinnang. Andmekaitseenõukogu võtab teadmiseks selle kriteeriumi olemasolu Tšehhi Vabariigi järelevalveasutuse loetelus.

MÕISTE „ULATUSLIK“

Määruses ei ole täpselt määratletud, mida mõeldakse „ulatusliku“ all. Artikli 29 tööühma suunistes andmekaitseametnike kohta (WP 243) ja andmekaitsealase mõjuhinnangu kohta (WP 248), mille andmekaitseenõukogu on heaks kiitnud, soovitatakse selle kindlaksmääramisel, kas töötlemine on ulatuslik, arvesse võtta mitut konkreetset tegurit.

Andmekaitseenõukogu leiab, et need tegurid on piisavad hindamiseks, kas isikuandmeid töödeldakse ulatuslikult. Seepärast soovib andmekaitseenõukogu, et Tšehhi Vabariigi järelevalveasutus oma loetelu vastavalt muudaks, kustutades sellest konkreetseid näitajad ja lisades viite eespool nimetatud mõiste „ulatuslik“ määratlustele.

TÖÖTAJATE JÄLGIMINE

Andmekaitseenõukogu on arvamusel, et töötajate jälgimisel saadud andmete töötlemisel, mille puhul on täidetud suunistes sätestatud haavatavate andmesubjektide ja süstemaatilise jälgimise kriteerium, võib tulenevalt töötlemise eripärast olla vajalik andmekaitsealane mõjuhinnang. Kuna loetelus, mille Tšehhi Vabariigi järelevalveasutus esitas andmekaitseenõukogu arvamuse saamiseks, on juba ette nähtud, et seda liiki töötlemistoimingute puhul tuleb teha andmekaitsealane mõjuhinnang, andmekaitseenõukogu vaid soovib sõnaselgelt viidata neile kahele artikli 29 tööühma suunistes WP 248 sätestatud kriteeriumile. Lisaks leiab andmekaitseenõukogu, et töötaja andmete süstemaatilise töötlemise mõiste määramisel on asjakohane artikli 29 tööühma arvamus WP 249.

ISIKUANDMETE RAHVUSVAHELINE EDASTAMINE

Andmekaitseenõukogu on arvamusel, et isikuandmete rahvusvahelise edastamise raames toimuv töötlemine ei peaks olema ei üksi ega koos mõne muu kriteeriumiga kriteerium, mis toob kaasa kohustuse teha andmekaitsealane mõjuhinnang. Kuna loetelus, mille Tšehhi

Vabariigi järelevalveasutus esitas andmekaitseenõukogu arvamuse saamiseks, on ette nähtud, et seda liiki töötlemistoimingute puhul on vajalik andmekaitsealane mõjuhindang, soovib andmekaitseenõukogu, et Tšehhi Vabariigi järelevalveasutus oma loetelu vastavalt muudaks, eemaldades sellest viite isikuandmete rahvusvahelisele edastamisele.

LAHENDUSTE ESMAKORDNE RAKENDAMINE TŠEHHI VABARIIGI TERRITOORIUMIL

Andmekaitseenõukogu on arvamusel, et innovaatilise tehnoloogia määratlus loetelu 11. kandes, eriti viide lahenduste esmakordsele rakendamisele Tšehhi Vabariigi territooriumil, on problemaatiline, sest lahenduste esmakordne rakendamine ja suur oht ei ole tingimata omavahel seotud. Kuna loetelus, mille Tšehhi Vabariigi järelevalveasutus esitas andmekaitseenõukogu arvamuse saamiseks, on ette nähtud, et seda liiki töötlemistoimingud eeldavad iseenesest andmekaitsealast mõjuhindangut, soovib andmekaitseenõukogu, et Tšehhi Vabariigi järelevalveasutus oma loetelu vastavalt muudaks, viies loetelu 11. kandes esitatud innovaatilise tehnoloogia määratluse kooskõlla artikli 29 tööühma suunistega WP 248, eelkõige eemaldades selleks viite esmakordsele kasutamisele.

3. Järeldused/soovitused

Tšehhi Vabariigi järelevalveasutuse esialgne loetelu võib kaasa tuua andmekaitsealase mõjuhindangu nõude ebajärjepideva kohaldamise. Teha tuleb järgmised muudatused.

-) Seoses loetelu soovituslikkusega soovib andmekaitseenõukogu, et loetelu sisaldavasse dokumenti lisataks selgitus, milles osutatakse loetelu mittetäielikkusele.
-) Seoses viitega suunistele soovib andmekaitseenõukogu, et Tšehhi Vabariigi järelevalveasutus oma dokumenti vastavalt muudaks.
-) Seoses mõistega „ulatuslik“ soovib andmekaitseenõukogu, et Tšehhi Vabariigi järelevalveasutus oma loetelu muudaks, kustutades sellest konkreetsed näitajad ja lisades viite mõiste „ulatuslik“ määratlustele, mis on esitatud artikli 29 tööühma suunistes andmekaitseametniku kohta (WP 243) ja andmekaitsealase mõjuhindangu kohta (WP 248).
-) Seoses töötajate jälgimisega soovib andmekaitseenõukogu vaid sõnaselgelt viidata kahele artikli 29 tööühma suunistes WP 248 sätestatud kriteeriumile.
-) Seoses isikuandmete rahvusvahelise edastamisega soovib andmekaitseenõukogu, et Tšehhi Vabariigi järelevalveasutus oma loetelu muudaks, eemaldades sellest viite isikuandmete rahvusvahelisele edastamisele.
-) Seoses lahenduste esmakordse rakendamisega Tšehhi Vabariigi territooriumil soovib andmekaitseenõukogu, et Tšehhi Vabariigi järelevalveasutus oma loetelu muudaks, viies loetelu 11. kandes esitatud innovaatilise tehnoloogia määratluse kooskõlla artikli 29 tööühma suunistega WP 248, eelkõige eemaldades selleks viite esmakordsele kasutamisele.

4. Lõppmärkused

Käesolev arvamus on suunatud Tšehhi Vabariigi järelevalveasutusele Úřad pro ochranu osobních údajů ja see avalikustatakse kooskõlas määruse artikli 64 lõike 5 punktiga b.

Vastavalt määruse artikli 64 lõigetele 7 ja 8 annab järelevalveasutus kahe nädala jooksul pärast arvamuse saamist eesistujale elektroonilisel teel teada, kas ta jääb esialgse loetelu juurde või muudab seda. Sama ajavahemiku jooksul esitab järelevalveasutus muudetud esialgse loetelu või kui ta ei kavatse andmekaitseenõukogu arvamust arvesse võtta, põhjused, miks tal ei ole kavas arvamust tervikuna või osaliselt järgida.

Euroopa Andmekaitseenõukogu nimel

eesistuja

(Andrea Jelinek)